

Tisková zpráva Transparency International, Oživení, Ekologického právního servisu a Nadačního fondu proti korupci

NAVRHOVANÝ ZÁKON O ÚŘEDNÍCÍCH JE TŘEBA ODMÍTNOUT

Praha, 11. září – Zákon o úřednících, který nyní prochází mezirezortním připomínkovým řízením, nepřinese podle přesvědčení Transparency International – Česká republika a dalších nevládních organizací žádné zlepšení současného stavu. Naopak zakonzervuje současné poměry na dlouhou dobu dopředu. Zákon je proto potřeba odmítnout a začít neodkladně pracovat na vzniku opravdu kvalitního zákona, neboť jej státní správa nutně potřebuje. Vláda současně může, i bez nového zákona, svými nařízeními skokově zlepšit výkon státní správy okamžitě.

Nevládní organizace proto vyzývají otevřeným dopisem premiéra a celou vládu, aby odmítla předložený návrh a aby připravila nové politické zadání, které bude lépe odpovídat požadavkům na profesionální státní službu. Zároveň vyzývají vládu, aby bez odkladu připravila pravidla personální politiky státní správy, která zahrnou zejména zavedení povinných výběrových řízení na pozice ve státní správě, zavedení standardizovaných pracovních hodnocení či propracování požadavků na vzdělávání. Zmíněná opatření nepotřebují zákonné zmocnění a mohou být zavedena prakticky okamžitě!

O vzniku a potřebě zákona

Ministerstvo vnitra rozeslalo do meziresortního připomínkového řízení návrh zákona „**o právních poměrech a vzdělávání zaměstnanců ve veřejné správě (zákon o úřednících)**“.

Jedná se o dlouho očekávaný zákon, který vyžaduje česká ústava, očekává Evropská komise, a který představuje jeden z klíčových pilířů protikorupční strategie.

Kvalitní zákon přispěje k tomu, že Česká republika bude mít profesionální státní službu, která bude odolná proti korupčním a politickým tlakům, službu, která bude zvládat stejný objem práce rychleji a kvalitněji či která umožní snížení výdajů na „outsourcing“ některých služeb. V neposlední řadě by se kvalitním zákonem omezila řada neúčelných a neefektivních projektů, např. z oblasti IT.

Vláda ve svém programovém prohlášení přislíbila, že „*předloží návrh jednotné právní úpravy práv a povinností úředníků veřejné správy, ve které bude jednoznačně určena hranice mezi politickými a úřednickými místy a zajištěno odpolitizování, profesionalizace a stabilizace veřejné správy.*“

Návrh zákona o úřednících předložený do připomínkového řízení však ani nesplňuje požadavky na profesionální státní službu, ani nenaplnuje programové prohlášení vlády.

V první řadě nezajišťuje „*odpolitizování*“ a není „*jednoznačně určena hranice mezi politickými místy*“.

„Vymezení rolí politického vedení a úřednické sféry je nejasné a nepropracované, což je zvláště vidět na postavení náměstka ministra. Ten je sice formálně úředníkem, ale neprochází výběrovým řízením a nemusí absolvovat povinné vzdělávání. Ochrana před politickými tlaky je proto nedostatečná“, říká Michaela Suchardová spolupracující s Nadačním fondem proti korupci.

Návrh dále nesměřuje k „*profesionalizaci a stabilizaci*“. V zákoně navrhované rozdělení současných úředníků na „úředníky“ a „zaměstnance“ postrádá účel a místo ke stabilizaci a profesionalizaci povede k chaosu, protože „úředníka“ a „zaměstnance“ v praxi nebude možné odlišit. Navíc ti, kteří rozhodují např. o veřejných zakázkách a na které zejména by se ochrana před politickými tlaky měla vztahovat,

budou spadat pouze do nižší kategorie „zaměstnanců“. Kariérní řád a hodnocení pracovníků jsou nepropracované a umožňují snadné zneužití.

Konečně návrh zákona nestanovuje moderní a odpovědný „systém odměňování“, který by zdůraznil nárokovou složku platu a omezil a přesně definoval podmínky složky nenárokové, tedy odměn.

„Návrh zákona problematiku odměňování neřeší, potenciálně korupční systém umožňující netransparentní a svévolné udělování odměn, mnohokrát kritizované v řadě médií, zůstává“,
doplňuje Radim Bureš z Transparency International – Česká republika.

Přílohy:

- Otevřený dopis premiérovi a vládě
- Základní principy budování profesionální státní služby

Kontakt:

Radim Bureš

Transparency International – Česká republika

Sokolovska 260/143

180 00 Praha 8

Tel: +420 224 240 897

Cell: +420 733 666 008

E-mail: buress@transparency.cz

